

AUSTRHEIM KOMMUNE

Tilstansrapport for barnehagane i Austrheim

2017

Innhold

Barnehagane i Austrheim	3
SPRÅK	4
Minoritetspråklege barn	6
Tidleg innsats.....	7
Ikkje vent og sjå.....	7
Kartlegging og observasjon	8
Leik.	8
Sjukefråver.....	9
Barnehagane i Austrheim	10
Kompetanse.....	11
Fysisk miljø	12
Arealutnytting i høve til pedagogisk kvalitet.....	12
DUÅ.....	13
DINOSAURSKULEN.....	14
Arbeid mot mobbing	15
Foreldresamarbeid	15
Forbetningsområde:.....	16

Barnehagane i Austrheim

Vi prøver i denne tilstansrapporten for barnehagane i Austrheim å setja eit fokus på det arbeidet som vert gjort. Det er ikkje utarbeid noko nasjonal mal for korleis ei slik tilstansrapport skal sjå ut, eller kva den skal innehalde. Difor kan den kanskje vera eit forsøk på å gje politisk miljø eit innblikk på aktiviteten som vert tilbydd i dei to kommunale barnehagane våre. I Austrheim er det ingen private barnehagar pr no.

Austrheim kommune deltek i KS sitt program «Betre skule- og barnehageeigar». Dette programmet er ein medverkande årsak til at vi no legg fram ei eiga kvalitetsmelding for barnehagane.

Barnehagane er styrt etter gjeldande Lov om Barnehage og dei føreskriftene som føl med denne, mellom annan «Rammeplan for barnehagar». Rammeplanen set sterke føringar for kva arbeidet og tilbodet skal innehalda og den gjev føringar for korleis det skal arbeidast i alle dei ulike barnehagane.

Sterkt fokus på å vera ein lærande organisasjon er noko av det som kjenneteiknar Kaland barnehage og Austrheim Kystbarnehage. Vi ynskjer at barnehagane i Austrheim skal levere kvalitet på alle område, og dette ynskjer vi å nå gjennom systematisk arbeid i tråd med Barnehagelova, Rammeplan for barnehagen og våre lokale vedtekter for drifta.

Vi har hovudfokus på:

- SPRÅK
- TIDLEG INNSATS
- LEIK

Eit kompetent og godt kvalifisert personale er ein føresetnad for god kvalitet på tilbodet til born og foreldre.

Austrheim, 08.01.18

Helge Dyrkolbotn
Barnehagefagleg ansvarleg
Austrheim kommune

SPRÅK

Rammeplan -

Barnehagen skal fremje kommunikasjon og språk.

Barnehagen skal vere bevisst på at kommunikasjon og språk påverkar og blir påverka av alle sider ved barn si utvikling. Gjennom dialog og samspel skal barna støttast i å kommunisere, medverke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsetje borna sine ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, medrekna teiknspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagekvardagen, og få delta i aktiviteter som fremjar kommunikasjon og ei heilheitleg språkutvikling.

Ein god språkmodell:

- Tilrettelagt for godt språk og læringsmiljø i alle aktiviteter slik at barn kan gjere seg forstått og forstår andre.
- Let borna «bade i språk» gjennom å leike med lyd og rytme, lytte, samtale, synge og fabulere
- Tolkar det barnet vil uttrykke gjennom gestar og kroppsspråk
- Gjentar med rett uttale det barnet har sagt
- Er aktiv og kreativ i kommunikasjonen

For å forsterke språkarbeidet i barnehagen har vi teke i bruk ulike system:

Språkløyper

Begge barnehagane har tatt i bruk «Språkløyper» som er ein kompetanseutviklingspakke for barnehagepersonalet

Målet med denne kompetanseutviklingspakken er å styrke barnehagen sitt daglige arbeid med barna si språklæring gjennom ulike leseaktiviteter. Gjennom arbeid med kompetanseutviklingspakken får barnehagepersonalet:

- auka kunnskap om barn si **språklæring**
- erfaringar med, og kunnskap om korleis **ulike måtar å lese på** kan brukast som reiskap i arbeidet med barna sitt språk
- tryggleik i pedagogiske val for å lykkast med **lesing for alle**

«Du må bruke orda dine»

Møter ein pedagog i garderoben saman med ei jente på 3 år. Jenta raser og tramper i golvet.

Ho kastar lua si. Skrik høglytt.

Den vaksne er roleg, stryk jenta på skuldra. « Du må bruke ordene dine, så kan eg hjelpe deg»

Jenta er tydleg enno oppgitt, men svarer «Eg vil ha anna, denne klør»

«Vil du ha ei anna lue, den som ligg i korga di. Jenta nikker.

«Då kan me bytte, klart du kan ha den andre lua. Så bra du brukte orda dine slik at eg forstod det du ville fortelje meg.»

«Barn som klatrar vert gode å klatra - Barn som brukar språk sitt vert gode i språk»

Pakka er utarbeidd gjennom Skrivesenteret og Lesesenteret. Gjennom arbeid med kompetanseutviklingspakka får barnehagepersonalet auka sin språkkompetanse gjennom teori, praktiske oppgåver og evaluering

«Lesing og samtaler rundt bøker har stor verdi for barns språkutvikling. For å lykkes i arbeidet med barns språk er det avgjørende å implementere språk og leseaktiviteter i hverdagen.»

-Skandinavisk barnehageforskning-

Gjennom dette programmet vert vi meir bevisst på forskning som syner:

- At 15 min spontanlesing kvar dag er med på å utgjere ein stor forskjell. Denne spontanlesinga utgjør 50 timer i året og 250 timer i løpet av barnehagetida!!
- For eksempel at 5-åringane er blant dei som har minst samtaletid med vaksne i barnehagen.
- Kven som får best språkstimulering i barnehagen, jenter eller gutter? Forsking viser at det er fleire gutter enn jenter som har dysleksi, og språkutvikling går saktare hjå gutane. Grunnane til dette kan vere ulike. Det kan vere biologiske forskjellar, men og kjønnsmonster i leiken. Jenter har eit anna leikemonster enn gutar. Dei har oftare stillesitjande aktivitetar der det er naturleg å ha samtaler og gode dialogar med personalet. Gutar har ofte leik som ikkje på same måte motiverer til samtale og då og ein anna læringssituasjon.

Ved å være bevisste vaksne i barnehagen kan vi førebyggje forskjellane ved å være oppmerksame og bruke eit tydleg og enkelt språk. Personalet nyttar leselogg for å sikre at alle borna vert lest for kvar veke. Viktig at personalet er tilstade i barn sin leik, bruke språk bevisst gjennom ulike aktivitetar og skape gode lesestunder med forteljarglede og leseglede hos barn og vaksne.

DIALOGISK LESING.

Barnehagane har sidan 2012 nytta metoden Dialogisk lesing som er eit språkverktøy for borna. Vi

hadde felles kurs med Tonje Alvestad Ophus for å få innføring i denne metoden.

Hovudmål med Dialogisk lesing:

- HA DET GØY!
- Gje god leseoppleving
- Gje ei fellesoppleving/eit felleskap
- Inspirasjon til leik og vennskap
- Å auke barnet sin kommunikasjonskompetanse
- Auka ordforråd
- Auka konsentrasjon
- Å betre dei kommunikative ferdigheitene til borna.
- Betre leseforståing.
- Betre forståing av innhald i tekstar
- At borna knekk lesekoden raskare
- I første omgang er dialogisk lesing for **ALLE** barn, men metoden er særlig godt egna for minoritetsspråklige barn, og barn som har eit lite utvikla språk.

Austrheim kystbarnehagen søkte for å få delta i Egmond Fonden sitt prosjekt Bravoleken som er eit større språksatsing retta mot flyktningebarn. Vi har mottatt 3 pakker med materiell à ein verdi på 12.000,-

Vi gjennomfører i dag Bravoleken på alle avdelingar, 10 minutt økter med fokus på blider, ord og konkreta. Har brukt Bravoleken i eit halv år no, litt tidleg å seie noko om effekt enno, men borna er svært engasjert.

Minoritetspråklege barn

Begge barnehagane har eit stort tal minoritetsspråklege born. Det er interessant og lærerikt å verta kjend med barn frå ulike land, språk og kulturar.

Det store mangfaldet er ein ressurs i det pedagogiske arbeidet der vi er opptekne av å fremje respekt for kvarandre, korleis vi kan lære av kvarandre, fremje nysgjerrigheit og undring av likskapar og forskjellar.

Desse barna klarer seg tilsynelatande godt, dei tilpassar og har ein god kommunikasjon med resten av barnegruppa. Gjennom leik og andre

aktiviteter får dei auka språkforståing, uttale og ordforråd. Dei sit rundt same bord, går dei same turane og høyrer den same boka. Slik sett er barnehagen ein god arena for språktrening.

Dei klarer seg bra, men vi må likevel vere bevisst på at desse kan ha begrensa ordforråd og hol i språket, dette kan kome til syne ved krav til auka leseferdigheit seinare.

Når desse barna begynner i barnehagen har vi oppstartsamtale med telefontolk. I den første samtalen har vi fokus på å bli kjent foreldre, barnet og praktisk informasjon. Det kan vere mykje informasjon på ein gong, derfor har vi ny samtale innan ein månad etter at barnet begynt.

Det vi ikkje er gode nok på er informasjon. Ingen av skriva våre; årsplan, løyveskjema, helseskjema, vedtekter og Rammeplan er oversatt til ulik språk. Dei færreste av dei har engelsk som andre språk.

Tidleg innsats

Tidleg innsats handlar om å gje hjelp så tidleg som mogleg i eit menneske sitt liv, enten vanskene oppstår i førskulealder eller seinare i livet

Tidleg innsats er svært viktig. Med tidleg innsats kan vi unngå at:

- vansken blir unødvendig stor
- det oppstår tilleggsvanskar

Med tidleg innsats kan vi også førebyggje:

- skeivutvikling
- sosiale vanskar
- lærevanskar
- fråfall i skulen
- å hamne utanfor arbeidslivet

Ikkje vent og sjå.....

Erfaringar frå våre barnehager er at vi ikkje lenger ventar og ser. Vi grip tak i mistankar som vi måtte ha, observerer barnet, gjev det ekstra merksemd, bli kjent med det. Godt foreldresamarbeid er viktig, vi fortel korleis vi opplever barnet i barnehagen, deler tidleg eventuell bekymring med dei. Det er foreldre som kjenner barnet sitt best, men vi har gode kunnskaper om barnegrupper, barns utvikling og korleis dei tilegnar seg språk, og leikeferdigheiter. Dei fleste barna som har særskilde opplæringsbehov, blir fanga opp tidleg. Mindre vansker blir derimot ikkje alltid oppdaga like lett. Tidleg innsats er derfor viktig for barn med mindre vanskar. Vi kan oppleve at barn i 2 års alder er urolege, har ein liten grad av forsinka språkutvikling, motoriske eller kognitive vanskar eller sosiale eller emosjonelle

utfordringer. Vi set straks inn tiltak som vi kan gjennomføre utan vidare tilmelding, den kjem eventuellt seinare.

Tiltak:

- Utviklingsplan
- Smågrupper
- Ein til ein

Kartlegging og observasjon

I barnehagane nyttar vi tre ulike kartleggingsskjema.

- Tras- Språk
- Mio- matematisk forståing
- Alle med- sosial kompetanse

Gjennom karlegginga kan vi sjå utviklinga til kvart enkelt barn, og kan såleis gje individuell hjelp. Målet er å bidra til at barn som strevar med språk, matematisk forståing eller sosialt samspel med andre, skal få hjelp på eit tidleg stadium i utviklinga. Foreldresamarbeid er viktig i denne prosessen, og før vi nyttar karleggingsmateriellet innhentar vi løyve frå foreldre.

Leik.

Leik er morsom, lystbetont, skaper glede, er spanande og spontan. Barn leiker nok ikkje for å lære, men vi veit at dei lærer og erfarer mykje gjennom leik. I starten leiker barnet for seg sjølv, men etterkvart vert leiken ein meir avansert og svært krevande aktivitet, du må samarbeide med andre, flytte seg frå rom til rom, bygge opp eit fantasitema saman og gjerne over tid.

Kari Pape er utdanna førskolelærer og har hovedfag i førskolepedagogikk fra 1999. Har skreve 8 bøker om aktuelle tema innan barnehage og skule. I tillegg konsulenttenester og svært ettertrakta fordragsholder.

Barnehagane var på kurs med henne i haust der tema var «Implementeringsarbeid ny rammeplan» der ho også snakka om leik.

Rammeplan for barnehager:

«Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen, og eigenverdien til leiken skal anerkjennast. Barnehagen skal gje gode vilkår for leik, venskap og barna sin eigen kultur. Leiken skal vera arena for utvikling og læring og for sosial språkleg samhandling. Inspirere til ulike leik ute og inne»

Kari Pape: Myter om leik:

«Leiken kjem av seg sjølv».

Ofte ja, men ikkje alltid. Det er mange som ikkje lykkast i leik, og som treng hjelp for å kome inn i leiken. Leiken krev ein innsats frå oss, vi er dei som gje leiken «næring» og saman med barn skaper gode rammer og den gode leiken.

Astrid Lindgren:

*«Jeg skulle ønske dagens
barn lekte meir enn de
gjør.*

*For den som leker som
liten får en rikdom inni seg
som man kan øse av hele
livet.*

*Man bygger opp en varm,
hyggelig verden inni seg.*

*En verden som gir styrke
om livet blir vanskelig.*

*Et sted man kan ty til i
motgang og sorg.»*

«Leiken høyrer barna til»

Heilt einig, seier Kari Pape.

Men det er ikkje alle barn som høyrer heime i leiken, vi må hjelpe og har ansvar for desse barna. Vi er på barna sin arena der vi er opne for improvisasjon og medverknad frå barna.

«Barn ynskjer ikkje at dei vaksne deltek i leiken»

Det er kanskje nokon gonger vi opplever at barn vil vere aleine. Men i det store og heile vil dei ha oss med. Det kan for oss på utsida sjå ut som det er ein god leik, men i leiken kan barn verta utestengd og nokre barn er dominerande har ei ekskluderende rolle. Leiken er det viktigaste verktøyet vi har i barnehagen for å skape eit godt og trygt læringsmiljø. Vere gode språkmodeller, likeverdige i fellesskapet, undre oss saman med barn, finne løsingar og gjere leiken verdifull på barna sine premissar.

Sjukefråver.

Samanlikna med andre yrkesgrupper skil barnehagar seg ut i negativ retning når det gjeld sjukefråver. Dette er nokre av grunnane:

- Ein stor andel unge mødre gjer at barns sjukdom kjem i tillegg til eigen sjukdom.
- Det er mykje fysisk kontakt og stor smittefare.
- Krevande arbeidsoppgåver med mange tunge løft.

Sjukefråver: Austrheim kystbarnehage 11-12%.
Kaland barnehage 7-8%

Dei sjukemelde får tett oppfølging frå første dag og det vert lagt til rette for å letta kvardagen. Men det er begrensa kor mange ein kan tilrettelegge for. Kvardagen krev alle på avdeling for å få dagane til å gå opp. Dei tilsette står på, er kreative for å hjelpe kvarandre, men på sikt vil dette gå ut over dei som er friske.

Begge barnehagane har fokus på arbeidsmiljø og trivsel og har fleire personalmøte der dette er tema. Det er sosiale aktiviteter på ettermiddag og kveld med opplagte turar, jule og sommarfester.

Austrheim kystbarnehage har fått midlar gjennom Nav Arbeidslivssenter til å gjennomføre 5 personalsamlingar på ettermiddag der vi forkusere på:

- Haldningar
 - Samhandling
 - Kommunikasjon
 - Etikk/etiske retningslinjer
 - Arbeidsglede og motivasjon
-

Barnehagane i Austrheim

Tal born og plassar

Barnehage	Tal plassar	Tal born 2017/2018	Tal plassar pr nov.2018	Ledige plassar pr nov. 2017
Austrheim kystbarnehage	144	102	133	0 (5 nye barn frå jan)
Kaland barnehage	90	62	85	5

Tal born etter fødselsår

Barnehage	2012	2013	2014	2015	2016
Austrheim kystbarnehage	27	21	19	20	15
Kaland barnehage	17	15	7	12	11

Tal born etter opphaldstid

Barnehage	5 dagar	4 dagar	3 dagar	2 dagar
Austrheim kystbarnehage	80	12	6	4
Kaland barnehage	55	3	4	

Minoritetsspråklege barn

Barnehage	Polen	Litauen	Kroatia	Romania	Tyrkia	Iran	Fillipinene
-----------	-------	---------	---------	---------	--------	------	-------------

Austrheim kbh	1	3	1	1			1
Kaland bhg	1			4	1	2	1

I tillegg har vi mange born som er tospråklege på grunn av at ein forelder er frå anna land, og dei brukar begge språk heime

Austrheim kystbarnehage har også ein del flyktningebarn:

Frå Somalia : 4 barn	Frå Syria: 6 barn
----------------------	-------------------

Personale

Barnehage	Styrar/nestleiar	Pedagogisk leiar	Barnehagelærer	Fagarbeidar/assistent	Anna personale
Austrheim kystbarnehage	2	10,2	*0,8 +1	15,8	3
Kaland barnehage	1,5	5,3	*1	9,4	2

*ressurspedagog/spesialpedagog

Anna personale omfattar personar som er knytt opp mot born med trong for særskild tilrettelegging og språkgrupper, jamfør § 19 a og g i Barnehagelova. Det gjeld og personale som har trong for tilrettelegging av arbeidsoppgåver i tråd med IA-avtalen.

Kompetanse

Førskulelærer/barnehagelærer	21	Fagarbeidar	15
Administrasjon og leiing/styrarutdanning	4	Læringsmiljø, pedagogisk leiing og utviklingsarbeid i barnehage	4
Spesialpedagogikk	2	6-10-årsped	1
Rettleiing	1	Barns psykiske helse	1
Teiknspråk (60sp)	1		

Barnehagane har felles kompetanseplan og har fylgjande satsingsområde:

- Pedagogisk leiing – barnehagen som lærande organisasjon
- Eit god språkmiljø for alle – språkløyper
- Relasjonsbygging - DUÅ

Kaland barnehage har eit stabilt personale; har ikkje hatt nytilsetjingar sidan 2012. Dei siste 15-20 åra har barnehagen jobba systematisk med vurderings- og utviklingsarbeid, og har etter kvart utvikla stor grad av realkompetanse.

Austrheim kystbarnehage har ein del personar som har jobba i mange år, men har og mange nyutdanna og nytilsette pedagogar. Dette har mellom anna samanheng med utviding og nytt bygg og det å skulle tilpasse planar og rutinar i nye system.

Fysisk miljø

Austrheim kystbarnehage stod ferdig i 2013, og er bygd i 2 høgder. Kvar avdeling har 24 plassar, med 12 born på småbarnsavdelingane, og 24 på avdelingane for store born. Barnehagen har eit kupert og variert uterom, som er godt tilrettelagt for ulike typar lek og aktivitet

Kaland barnehage har 3 byggetrinn, det først frå 1991. Andre byggetrinn vart bygd saman med Kaland skulei 1992, og siste byggetrinn er frå 2005. Personalavdelinga er lokalisert i eit bustadhus om lag 50 meter frå barnehagen. Barnehagen stettar ikkje dagens krav til universell utforming, den manglar lager og grupperom, og har for små garderobar og stellerom i høve til barnetal. Våren 2017 vart det gjort vedtak om å byggje heilt ny barnehage på det kommunale arelat mellom eksisterande bygg og fylkesvegen.

Avdelingane i eksisterande bygg har litt ulik utforming, og har plass til 9 småbarn og inntil 18 store barn pr avdeling.

Uterommet ved barnehagen er svært slitt, og det er vanskar i høve til drenering. Det er planlagt oppgradering i løpet av 2017.

Arealutnytting i høve til pedagogisk kvalitet

Forskarar ved Atferdssenteret har gjennom eit studie i 145 barnehagar sett på korleis treåringen utviklar seg i barnehagen ut frå storleiken på barnegruppa. Kunnskapen frå forskningsprosjektet skal brukast til å betre borna sin oppvekst gjennom nye tiltak som fremjar utvikling av sosial kompetanse og førbyggjer åtferdsvanskar. Dei har følgd 1150 småbarnsfamiliar frå borna var 6 månader og opp til skulealder.

Det dei har funne så langt er at jo større barnegruppene er, dess dårlegare er 3-åringen på sosial kompetanse. Dei ser ein betydeleg betre effekt hos dei borna som går i mindre barnegrupper.

Ein av grunnane til dette kan vere at borna blir meir sett av dei vaksne i grupper med ferre born, meiner forskar Henrik Daae Zachrisson.

Forskning frå Goban viser tilsvarande resultat, sjå artikkel i «Første steg» nr 4/2015, der det og går fram at t.d Hamar kommune har vedtatt å redusere barnetalet på småbarnsavdelingane til 9 innan 2019.

I Austrheim har vi gjennom mange år hatt positiv erfaring med små barnegrupper både i tidlegare Årås barnehage og på Kaland. Når kystbarnehagen no i nokre år har hatt 24 barn pr på avdeling for dei som er over tre år, har personale opplevd dette som negativt.

Dette kan ha ulike årsaker. Det vert fleire personar som skal opphalde seg i same rom, og det vert dermed meir støy. Fleire personar betyr og fleire bord og stolar, og med det mindre golvareal til lek og andre aktivitetar. Det vert og fleire born ein skal sjå, forstå og respektere, og gje den hjelp og støtte

dei har behov for, jamfør Rammeplan for barnehagen kap 3, side 19.

Om auken i sjukefråvær har nokon samband med dette, er vanskeleg å seie.

Når det no skal byggjast ny barnehage på Kaland, er det frå personalet i begge barnahagane si side eit uttrykt ynskje om at ein ser barnehagane under eitt. Målet må vere at alle avdelingar for store born skal ha maks 18 plassar, og småbarnsavdelingane skal ha 9 born, med ei maksimumsgrense på 12.

DUÅ

DUÅ – De utrolige årene sitt skule og barnehageprogram er utvikla av Carolyn Webster-Stratton som mellom anna er professor i klinisk barne- og familiearbeid ved University of Washington. Programmet er forskningsbasert, og i Norge er det Universitetet i Tromsø som har ansvar for implementeringa.

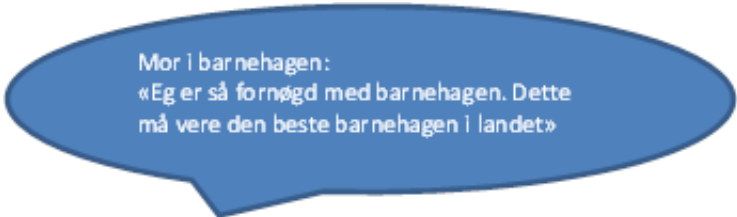
I Austrheim har vi gjennomført opplæring for alle tilsette sidan 2011. Vi har 4 personar som har gjennomført instruktørkurset via Universitet i Tromsø .

Denne hausten starta vi kurs for nytilsette og vikarar.

Barnehagane har jobba med programmet sidan 2011, og har jobba godt med implementering gjennom fast årshjul og oppgåver. Vi har oppretta DUÅ-team i begge barnehagane, har faste samarbeidsmøte og nyttar oss av rettleiingstilbodet frå UIT.

Målsetjinga for programmet er tredelt:

1. Styrke samarbeid og relasjon mellom barnehage og heim, og mellom personalet og det einskilde barnet
2. Fremme sosial- og emosjonell kompetanse hos barn, og å redusere uønska åtfred
3. Å styrke personalet i gruppeliing

Mor i barnehagen:
«Eg er så fornøgd med barnehagen. Dette
må vere den beste barnehagen i landet»

Odd Fyhn som er forskar ved Universitet i Tromsø skriv fylgjande i ein forskningsartikkel:

«Mange internasjonale studier og to norske studier syner at det er godt empirisk grunnlag for å hevde at programmet fungerer slik det skal»

DUÅ er ein viktig del av barnehagesatsinga i kommunen vår, og tilbakemeldingane frå personalet er gjennomgåande positive. Vi får og positive tilbakemeldingar frå foreldre. Fjell kommune har vore med i den norske forskinga som vart avslutta i 2014. Eit resultat dei kan sjå er at personalet endra måtar å nærme seg borna på gjennom fokus på å bygge relasjonar, vere i forkant av det som skal skje, gje systematisk ros og oppmuntring, ha tydelege forventningar og klåre rammer/konsekvensar.

Vår erfaring er den same, og vi har fått eit senka støynivå, gode verkøy til å takle uønska åtfred og færre tilmeldingar til PPT.

DUÅ- arbeidet er systemretta og skal gjere personalet trygge og sjølvstendige i det pedagogiske arbeidet sitt med godt fokus på dei viktigaste prinsippa i skule- og barnehageprogrammet.

Vi rosar høgmelt
og iretteset
lavmelt

Læringspyramiden

DINOSAURSKULEN

Dinosaurskulen vart innført i kommunen i 2015, og er eit tilbod til dei eldste borna. Vi har no 10 personar som kan drive dette arbeidet.

Hovudmåla er:

- Å øve opp og auke borna sin emosjonelle og sosiale kompetanse
- Styrke borna sitt sjølvbilde og oppleving av å meistre
- Utvikle evna til problemløysing og handtering av konflikhtar
- Gje born strategiar for sjølvkontroll og korleis handtere sinne

Gjennom heile det siste året i barnehagen treffest dei eldste borna til Dinosaurskule to gonger i veka, a 45 til 60 minutt.

Tema er:

- Å lære reglar
- Å kunne lytte
- Korleis kjenne igjen kjensler hjå seg sjølv og andre
- Å løyse problem
- Å meistre eige sinne
- Å vere ein god venn
- Å hjelpe til i barnehagen og heime
- Å kunne presentere seg sjølv

Praksisfortelling gjenfortalt av mor og pedagog:

Gut 5 år er på

«Dinosaurskulen» som er for førskulebarn.

Dei arbeider med ulike kjensler.

Tema er å vere stolt.

Vaksne: «Kan du fortelje om du har vore stolt nokon gong?»

Gut: «Ja, eg var stolt då eg klarte sykla opp den bratte bakke»

Vel heime står guten i gangen og mor overhøyrer han.

«Eg er ikkje stolt, klarer ikkje ta av meg skoa eingong»

Læringa skjer i tett samarbeid med dokkene Willy og Mari, og Dina Dinosaur som er «rektor». Opplæringa er temabasert og foreldre vert involverte gjennom leksebøkene som vert sende heim kvar veke.

Vår erfaring er at opplegget i Dinosaurskulen passar for alle born, uansett modning og vanskar. Borna gler seg til timane, og dei yngre borna gler seg til det blir deira tur å vere med.

Arbeid mot mobbing

Barn sin trivsel i barnehagen er dei vaksne sitt ansvar. Dei vaksne må vere profesjonelle og ha god kunnskap om born si sosiale utvikling og korleis ein kan støtte den.

Gjennom å leggje til rette for lek og vennskap førebyggjer barnehagane mobbing i fylgje Marianne Torve Martinsen. Ho er universitetslektor ved Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning (Læringsmiljøsentret), og leiår for Læringsmiljøprosjektet - barnehage. I barnehagen ser ein mobbing først og fremst i form av utestenging. Barnehageborn mobbar ikkje for å skade, men dei ynskjer å føle samhald med nokre born, og kan difor stenge andre ute, i fylgje Martinsen. Ho seier vidare at dei vaksne må vere tett på borna for å avdekke det som skjer.

Å lære borna korleis dei kan utvikle vennskap, og det å kunne halde på venner er ein viktig del av arbeidet mot mobbing. Personalet må møte borna med ei anerkjennande haldning og setje seg inn i deira perspektiv. Dei må og vere tydeleg på kva som er uakseptabel atferd når det har oppstått ein mobbesituasjon.

DUÅ-programmet har gitt oss kunnskap, men og verktøy til å kunne førebyggje og hindre mobbing.

I tillegg til DUÅ har begge barnehagane utarbeidd «manifest mot mobbing», og tiltaksplanar i høve til dette.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal vareta foreldra sin rett til medverknad og samarbeide nært og i forståing med foreldra.

Barnehagen skal leggje til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldra.

Samarbeidet skal alltid ha barnet sitt beste som mål.

Samarbeidet skal sikre at foreldre får medverke til den individuelle tilrettelegginga av tilbodet, og skal gjelde både for enkeltbarn og for gruppa.

Samarbeid føregår på ulike måtar:

- Ved hente/bringe situasjonar- dagleg kontakt
- Gjennom 2 foreldresamtalar i året
- Ved 2-3 foreldremøte i året
- Via informasjon på Vigilo (oppslag i garderobe, e-post, brev, osv)
- Gjennom Samarbeidsutval (SU) og Foreldreråd (FAU)
- Gjennom ulike arrangement

Gjennom DUÅ sitt Universalprogram, «Oppmerksomme og utviklingsstøttene foreldre» er målet å auke foreldre si forståing for barnet sitt, og styrke relasjon mellom born og foreldre. Dette er eit kurs for foreldre som har barn i alderen 2-6 år. Personale som skal gjennomføre dette, må i forkant ha gjennomgått kurs via Universitetet i Tromsø. Fjell kommune har god erfaring med å tilby dette til foreldre til barn i 3-årsalder. Dei tilbyr og eit utvida foreldreprogram.

I samband med programmet «den gode barnehage- og skuleeigar» har **foreldrerettleiing** utpeika seg som eit felt ein ynskjer å satse på og samarbeide om. Forldreprogrammet til DUÅ kan vere ein mogeleg vei for å få til dette, og det er ynskjeleg med ei satsing for å få kompetanse innafor dette feltet i vår kommune.

Forbettringsområde:

Vi ser at det er fleire områder der vi kan bli betre, og som må fokuserast ekstra på i tida framover.

Mellom anna desse områda:

- Digital ferdigheit og kompetanse
- Overgang barnehage/skule
 - Språk
 - DUÅ/PALS
 - Faste avtalte møte
 - Foreldrerettleiing
- Minoritetsspråklege born
 - Tilrettelegging på morsmålet deira